

РЕШЕНИЕ

№ 447

гр. Пловдив, 02.04.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

ОКРЪЖЕН СЪД – ПЛОВДИВ, VI СЪСТАВ, в публично заседание на четиринадесети март през две хиляди двадесет и четвърта година в следния състав:

Председател: Величка П. Белева

Членове: Надежда Н. Дзивкова Рашкова
Виделина Ст. Куршумова
Стойчева

при участието на секретаря Ангелинка Ил. Костадинова като разгледа докладваното от Надежда Н. Дзивкова Рашкова Въззивно гражданско дело № 20245300500472 по описа за 2024 година

Производството е по реда на чл. 258 и сл. на ГПК.

Постъпила е въззивна жалба от Х. С. С. против Решение № 4773/27.11.2023г., пост. по гр.д.№ 133/2022, ПРС, с което е осъден да заплати на С. Х. С. сумата от общо 827,77лв. - главница, представляваща сбор от сумите за ползваните мобилни услуги от ответника за мобилен номер *** (променен на ***), по Договор за мобилни услуги № *** г., както и допълнителните приложения към него, за периода 24.07.2019 г. – 24.06.2021 г., а именно: сума в общ размер на 666,77лв., представляваща сбор от 23 месечни абонаментни такси (всяка по 28.99 лева) за тарифен план A1 ONE Unlimited 2 XL; сума в общ размер на 115лв., представляваща сбор от 23 месечни такси (всяка по 5 лева) за ползване на Допълнителен пакет (Екстра) за мобилен интернет към тарифните планове за мобилни услуги, както и сума в общ размер на 46лв., представляваща сбор от 23 месечни такси (всяка по 2лв.) за ползване на Екстра дигитална услуга за абонати на тарифни планове A1 Xplore TV Standard, които суми са заплатени от ищцата на мобилния оператор „А1 България“ ЕАД, ведно със законната лихва върху главницата, считано от датата на подаване на исковата молба в съда – 05.01.2022 г. до окончателното ѝ изплащане, както и сумата от 450лв. разноски, като е ОТХВЪРЛЕНО предявеното от жалбоподателя против С. Х. С., възражение за прихващане между

претендираната главница в размер на 827,77лв. със сумата от 300лв., представляваща претърпени от ответника имуществени вреди, изразяващи се в платена от него неустойка на мобилния оператор за невърнато оборудване по прекратения Договор за мобилни услуги № *** г., както и допълнителните приложения към него, като неоснователно.

Жалбоподателят Х. С. С. е останал недоволен от така постановеното решение, като счита същото за неправилно, необосновано и постановено в нарушение на процесуалния закон. Поддържа, че съдът е дал неправилна правна квалификация, като в случая предявеният иск е такъв по чл.59 от ЗЗД, а не по чл.74 от ЗЗД. Счита, че за да е налице иск с пр. осн. чл.74 от ЗЗД ищецът следва да изложи и докаже правен интерес от изпълнението, а в случая такива твърдения няма, още по-малко – доказателства в тази насока. По съществото на спора поддържа, че по делото не се доказва при условията на пълно и главно доказване за ищцата, да е изпълнила задължението за плащане и то в претендирания от нея размер. Подробно обсъжда събраните доказателства, като счита, че съдът ги е кредитирал избирателно и превратно. Счита, че по делото няма писмени доказателства, които да установяват извършено плащане на процесните суми от страна на ищцата, а представените такива не касаят нито процесните суми, нито процесния период. По същия начин счита, че съдът е игнорирал част от свидетелските показания, като е кредитирал само показания на едната група свидетели и то тълкувайки ги превратно. Счита и че при липса на изрично въведен спор относно неравноправни клаузи в договора, доколкото той самият не е предмет на делото, на който да е основана исковата претенция, то съдът не е имал правомощията служебно за изследва този договор за наличие на неравноправни клаузи. Още повече, че ако съдът е искал да въведе действителността на този договор в предмета на делото е следвало с нарочно определение да уведоми страните за това и да им разпреди доказателствената тежест. Оспорва и изводите на съда за наличие на неравноправни клаузи в договора между него и А1. Сочи, че уговорената неустойка е за невръщане на оборудването, а не за разлика между преференциалната и пазарната цени. Моли съда да отмени обжалваното решение и да постанови ново такова, с което отхвърли иска като неоснователен и недоказан. При условията на евентуалност, ако съдът приеме че искът е основателен, то да бъде уважено направеното възражение за прихващане. Претендира разноски.

Въззивемата страна С. Х. С. е подала отговор на въззивната жалба, в който я оспорва. Сочи, че правната квалификация се дава от съда, а и в случая жалбоподателят не я е оспорил при изготвяне на доклада по делото. Развива доводи, че жалбоподателят не е заплатил претендираните суми, а тя е била принудена от условията на договора, сключен между ответника и А1, да запази съществуването на този договор и да

заплаща изцяло задълженията по него, доколкото не е съществувала възможност да прехвърли по свое решение номерата, които е ползвала. Сочи и че плащанията са били за цялата фактура, т.к. договорът е бил един – рамков, в който са се включвало множество услуги. Счита иска за доказан, а твърденията за извършени плащания от страна на жалбоподателя – за такива направени във връзка с други негови задължения. Твърди и че никога не е канена от жалбоподателя да върне дадено от оператора оборудване. Моли съда за потвърждаване на обжалваното решение. Претендира разноски.

Съдът, след като обсъди събраните по делото доказателства поотделно и в съвкупност, намери за установено следното :

Съгл. нормата на чл.269 от ГПК въззивният съд се произнася служебно само по въпроса относно валидността и допустимостта в обжалваната част на постановеното решение. Правилността на решението се проверява с оглед наведените доводи във въззивната жалба.

По отношение на валидността и допустимостта на постановеното решение, съдът намира, че същото е постановено от родово и местно компетентен съд, по иск, който му е подсъден, произнесъл се е в законен състав.

По отношение оплакването, че съдът се е произнесъл по непредявен иск, съдът констатира, че действително от фактическата обстановка, изложена в исковата молба и формулирания петитум следва да се даде като правно основание на предявения иск нормата на чл.59 от ЗЗД. Това е така поради факта, че ищцата С. С. е претендирала осъждане на ответника Х. С. да ѝ заплати суми, с които последния се е обогатил, поради това, че е изпълнила вместо него едно негово облигационно задължение. Твърдението е, че между С. и А1 България ЕАД е имало сключен договор за предоставяне на услуги / три телефонни номера, кабелна телевизия и интернет/, като два от номерата са ползвани от ищцата и майка ѝ, а третият – от ответника. Ищцата твърди всички сметки да са заплащани от нея , като ответникът не е заплащал дължимите суми за ползваната от него СИМ карта за телефонен номер. Първоинстанционният съд е квалифицирал така предявения иск като такъв по чл.74 от ЗЗД, но за да бъде вярна тази правната квалификация е необходимо твърдение за още един елемент от нормата – твърдение, че ищецът е имал правен интерес от извършеното от него изпълнение на чуждото задължение. Както ВКС трайно е подчертавал в свои актове относно приложението на чл.74 от ЗЗД /ОН№723/19.02.2024, гр.д.№2492/2023, 3г.о., РН№400/20.01.2015, гр.д.№1756/2014, 4г.о. и др./, плащането от трето лице създава облигационна връзка между плащащия чуждото задължение и длъжника. Третото лице суброгира в правата на удовлетворения кредитор ако е имало интерес да изпълни. Този интерес следва да е правен, като това не е абстрактен интерес, а е конкретна зависимост в отношенията между длъжник и кредитор, които

засягат имуществените права на третото лице. Именно това засягане на имуществени права е правният интерес, който следва да съпътства плащането, за да е налице хипотезата на чл.74 от ЗЗД. Така в Р№459/18.06.2010, гр.д.№1238/2019, 4г.о., ВКС е разяснено, че „правният интерес е опасност от настъпване на неблагоприятни имуществени последици по отношение на третото лице, изпълнило задължението и то само във връзка с отношенията му с кредитора по първоначалното вземане“. Ако този правен интерес липсва, то за платилото трето лице остава правната възможност да търси правата си по реда на чл.59 от ЗЗД, а именно по пътя на неоснователното обогатяване.

Предвид изложеното съдът намира, че правилната правна квалификация на предявения иск е на субсидиарния иск по чл.59 от ЗЗД, а не по чл.74 от ЗЗД. Този иск се ползва в случаите на твърдения за неоснователно обогатяване, в които не е налице друга правна възможност за получаване на обезщетение за това. Именно тава е и настоящата хипотеза. Независимо от това, обаче, решението не се явява недопустимо и не се налага обезсилването му, доколкото порокът се изразява само в неправилна правна квалификация, а не в същността на разгледания иск. Недопустимо е решението когато в нарушение на принципа на диспозитивното начало съдът се е произнесъл по предмет, по който не е бил сезиран - когато е определил спорното право въз основа на обстоятелства, на които страната не се е позовала, в който случай е разгледан иск на непредявено основание /виж Р № 103/ 20.06.2013г., т. д. № 850/2012 г., I т. о., ВКС/.

Дадените указания при разпределение на доказателствената тежест покриват и елементите от фактическия състав на иска по чл.59 от ЗЗД, поради което и не е било необходимо повторното разпределяне на същата и даване на нови указания на страните за събиране на доказателства.

При това положение следва да се приеме, че решението е валидно и допустимо.

Правилността на решението се проверява с оглед наведените оплаквания във въззивната жалба. В конкретния случай се твърди от жалбоподателя, че ищцата не е изпълнила задължението за плащане и то в претендирания от нея размер. Не са спорни твърденията, че за процесния период е действал договор между Х. С. и А1 България ЕАД за предоставяне на услуги, че ищцата С. С. е ползвала една от услугите.

За да бъде уважен иск с пр. осн. чл.59 от ЗЗД ищецът следва да докаже при условията на пълно и главно доказване, че е настъпило обогатяване на ответника за негова сметка, размера на обогатяването му и размера на собственото си обедняване, както и връзката между обогатяването и обедняването /ППВС№1/79/. В случая размерът на обогатяването на ответника се явява сумата, който той е следвало да заплати на кредитора по договора за електронни услуги за ползвания от него номер на телефон, а размерът на обедняването е платената от ищцата вместо ответника сума за ползване на този номер. За установяване на възникването и размера на тези

задължения по делото са представени от третото, неучастващо лице А1 България ЕАД копия от месечни фактури по договора с Х. С. за периода 08.2019-08.2021г.. Видно от същите всеки месец дължимите суми за ползвания от ответника С. телефонен номер са различни – между 22лв. и 28лв. Не се установява начисляване на суми по допълнителен пакет (Екстра), нито по Екстра дигитална услуга за абонати на тарифни планове А1 Xplore TV Standard, за каквито има претенции в исковата молба.

Ищцата С. е представила копия от системни бонове /л.33-36 от първоинстанционното дело/ за плащания към А1 България ЕАД за периода 12.2020-01.2021г. , като са налице няколко плащания за един и същи период, има и отбелязвания, че е налице частично плащане по документ. Представена е и електронна разпечатка от движението по сметка на С. С. в ОББ АД /л.37-37-47/ и втора такава за движение по разплащателна сметка без име на титуляр, но под същия номер /л.48-63/. Видно от същите, в периода м. 05.2020-10.2020г.,м. 01.2020, м.02.2021-06.2021 има извършени преводи към А1 България ЕАД. От посочените данни не може да се извлече каква сума е съставлявала плащане на услугата , ползвана от ответника и изобщо от тези счетоводни данни трудно се извлича основанието на което са извършени плащанията. И докато в първата разпечатка на електронно извлечение от сметка все пак има номера на документи, то от втория такива данни изобщо липсват. При това положение съдът не може да свърже извършените плащания с конкретно възникнали задължения по процесния договор, още по-малко да изчисли каква част от тях съставляват плащания за ползвана от ответника телефонна услуга.

Събирани по делото свидетелки показания, според съда са без правно значение за процесния спор, доколкото от тях не може да се установи нито размера на възникналото задължение, нито плащането на суми именно по това процесно задължение. Същите показания са твърде общи – установяват твърдения на всяка от страните, че е плащала по договора или че С. и предавал пари било на майката на ищцата, било на своите родители, които да погасяват задълженията по договора за електронни услуги. Свидетелката И., който е майка на ищцата и бивша съпруга на ответника твърди, че от раздялата ѝ със С. сметките за телефон, включително и неговия , са плащани от дъщеря ѝ. В останалата си част, показанията съставляват изложение на личните отношения в семейството. Свидетелката Н. пък установява също въпроси, свързани с конфликта в семейството, като твърди и предаване на пари от бащата на дъщерята, но без да знае основанието за това. Свидетелят С. С., баща на ответника, твърди, че синът му е изпращал пари за сметките за телефона. От тези показания не става ясно нито за кой точно телефон е плащано, нито за кой период.

Представените доказателства от С. за превод на парични суми в полза на майката на ищцата също не установяват правно релевантни факти, т.к. не е ясно основанието, на което е извършен превода. Освен това част от документите са

представени непреведени на български език, което ги прави негодни за ползване в процеса доказателства

С оглед на изложените съображения съдът намира, че по делото остава недоказано възникването на две от задълженията към А1 България ЕАД – за допълнителен пакет /Екстра/ и Екстра дигитална услуга за абонати на тарифни планове А1 Xplore TV Standard. По отношение на задълженията за ползване на телефонен номер се установява, че такива са начислявани ежемесечно в различни размери. Следователно размерът на обогатяването за Х. С. е именно сбора от дължимите суми за телефонни услуги. По делото, обаче, остава недоказано обедняване на ищцата. На първо място за периода 06.2019-04.2020г. не се ангажираха никакви доказателства за плащания към доставчика на услуги А1 България ЕАД, а за останалия период извършените плащания не могат да се отнесат и свържат с конкретните задължения. Ето защо съдът намира, че предявения иск е недоказан по основание и като такъв следва да бъде отхвърлен.

Поради отхвърляне на главния иск не следва да се разглежда направеното от ответника възражение за прихващане, в условията на евентуалност.

Първоинстанционният съд е постановил решението си в противния смисъл, като е приел и че чрез свидетелските показания се установява размера и изпълнението на задължението, поради което решението като неправилно следва да бъде отменено и вместо него да бъде постановено ново, с което се отхвърли иска.

На осн. чл.78 от ГПК въззиваемата страна следва да заплати на жалбоподателя сумата от 400лв., разноски за заплатено адвокатско възнаграждение във въззивното производство и 900лв. разноски за първата инстанция.

С оглед на изложеното съдът

РЕШИ:

ОТМЕНЯ Решение № 4773/27.11.2023г., пост. по гр.д.№ 133/2022, ПРС, като вместо това ПОСТАНОВЯВА :

ОТХВЪРЛЯ предявения от С. Х. С., ЕГН *****, против Х. С. С., ЕГН *****, иск за заплащане на сумата от общо 827,77лв., представляваща сбор от сумите за ползваните мобилни услуги от ответника за мобилен номер *** (променен на ***), по Договор за мобилни услуги № *** г., както и допълнителните приложения към него, за периода 24.07.2019 г. – 24.06.2021 г., а именно: сума в общ размер на 666,77лв., представляваща сбор от 23 месечни абонаментни такси (всяка по 28,99лв.) за тарифен план А1 ONE Unlimited 2 XL; сума в общ размер на 115 лв., представляваща

сбор от 23 месечни такси (всяка по 5 лв.) за ползване на Допълнителен пакет (Екстра) за мобилен интернет към тарифните планове за мобилни услуги, както и сума в общ размер на 46лв., представляваща сбор от 23 месечни такси (всяка по 2лв.) за ползване на Екстра дигитална услуга за абонати на тарифни планове A1 Xplore TV Standard, които суми са заплатени от ищцата на мобилния оператор „А1 България“ ЕАД, ведно със законната лихва върху главницата, считано от датата на подаване на исковата молба в съда – 05.01.2022 г. до окончателното ѝ изплащане,

ОСЪЖДА С. Х. С., ЕГН *****, да заплати на Х. С. С., ЕГН *****, сумата от 1300лв. разноси пред двете инстанции.

Решението е окончателно и не подлежи на обжалване.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____